ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1964

Vyhlásené: 01.10.1964 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

182

UZNESENIE
Národného zhromaždenia

Závery XII. sjazdu KSČ rozvinuli vedúce princípy našej socialistickej štátnosti, najmä v smere prehlbovania socialistickej demokracie. Boli prijaté opatrenia na posilnenie postavenia a vplyvu robotníckej triedy ako rozhodujúcej sily našej spoločnosti a na zvýšenie vplyvu všetkých občanov na správu štátu, na riadenie hospodárskej a kultúrnej výstavby, na zlepšovanie práce štátneho aparátu a na zosilnenie ľudovej kontroly nad jeho činnosťou.

Tieto hlavné princípy sa konkrétne prejavujú v činnosti všetkých štátnych orgánov, najmä v práci všetkých zastupiteľských sborov, ktoré sa dôsledne spravujú politikou, ako ju vyjadruje Komunistická strana Československa, stojaca na čele Národného frontu.

Náš socialistický štát stojí pred zložitými novými úlohami, ktoré sú späté s nevyhnutnosťou správne, podľa objektívnych potrieb vývoja celej socialistickej spoločnosti a najmä jej materiálno-technickej základne a podľa dosiahnutého stavu morálnej a politickej jednoty ľudu vyjadrovať a prakticky zabezpečovať i konkrétne uplatňovať celospoločenské, všeľudové záujmy pracujúcich. Rozhodujúcim meradlom pre posudzovanie činnosti všetkých orgánov nášho štátu sa stáva práve to, akou mierou jednotlivé štátne orgány skutočné potreby a záujmy všetkého ľudu na jednotlivých úsekoch spoločenského života zabezpečujú.

Podľa našej ústavy je Národné zhromaždenie najvyšším orgánom štátnej moci a jediným celoštátnym zákonodarným sborom. Ústava vymedzuje pôsobnosť Národného zhromaždenia v čl. 40-49 tak, že mu ukladá pôsobiť aktívne na to, aby sa plnili úlohy socialistického štátu, rokovať a uznášať sa o základných otázkach vnútornej a zahraničnej politiky, uznášať sa na zákonoch a sledovať ich vykonávanie, ďalej schvaľovať najmä dlhodobé plány rozvoja národného hospodárstva a štátny rozpočet a skúmať, ako sa plnia. Ďalej mu ukladá kontrolovať, ako ostatné štátne orgány plnia úlohy hospodárskej a kultúrnej výstavby štátu. Postavenie Národného zhromaždenia v našej spoločnosti je významným dokladom socialistickej demokracie a demokratického centralizmu.

V dôsledku toho dokumenty najvyšších orgánov strany vychádzajúce z uznesení XII. sjazdu KSČ zdôraznili, že sa Národné zhromaždenie má stať skutočne pracovnou inštitúciou volených zástupcov ľudu, dôsledne plniť úlohy uložené mu socialistickou ústavou, najmä v kontrole všetkých článkov štátneho ústrojenstva a v aktívnej účasti na rastúcich úlohách hospodárskej a kultúrnej výstavby rozvinutej socialistickej spoločnosti. Činnosť Národného zhromaždenia, jeho orgánov a poslancov treba chápať ako prácu spojenú s aktívnym presadzovaním politiky strany a so zabezpečovaním z nej vyplývajúcich štátnych úloh. Také poňatie funkcie Národného zhromaždenia kladie veľké nároky na prácu všetkých poslancov i všetkých orgánov Národného zhromaždenia, najmä jeho výborov, v ktorých musí byť ťažisko kontrolnej a iniciatívnej činnosti Národného zhromaždenia.

Hlavná cesta k posilneniu úlohy Národného zhromaždenia v súlade s ústavou je ako vo zvyšovaní kontrolnej funkcie Národného zhromaždenia, tak i v ďalšom rozvoji zákonodarnej činnosti. Pri plnení týchto úloh Národné zhromaždenie orientuje činnosť všetkých štátnych

orgánov na zabezpečovanie všetkých kľúčových úloh, plnenie ktorých rozhoduje o dlhodobých smeroch rozvoja našej spoločnosti.

Pri plnení zákonodarnej pôsobnosti treba vydávať zákony zrozumiteľné, ľudí s nimi oboznamovať a vytvárať tak predpoklady pre priamu účasť občanov na ich vykonávaní i pre zvyšovanie účasti pracujúcich na riadení štátu. Súčasne Národné zhromaždenie zabezpečuje a dbá, aby nevyhovujúce zákony a predpisy boli včas zmenené tak, ako to zodpovedá potrebám spoločnosti.

Podľa ústavy majú poslanci Národného zhromaždenia, jeho výbory a Predsedníctvo právo podávať návrhy zákonov. Je nevyhnutné, aby sa táto iniciatívna činnosť ďalej rozvíjala v duchu ústavy.

Pre správne plnenie všetkých úloh Národného zhromaždenia nevyhnutným predpokladom je živý styk poslancov s občanmi. Poslanec musí dobre poznať situáciu a problémy vo svojom volebnom obvode. K tomu prispôsobiť formy práce poslancov Národného zhromaždenia. Dôležitou ústavnou povinnosťou poslancov Národného zhromaždenia je ich úzka spolupráca s národnými výbormi a ich poslancami.

V činnosti Národného zhromaždenia, jeho orgánov i poslancov zabezpečiť ich aktívnu účasť pri rozvíjaní našej socialistickej spoločnosti presadzovaním všetkých pokrokových myšlienok a ich uvádzaním do praktického života. S kritikou nedostatkov poslanci spájajú i aktívnu pomoc na ich odstraňovanie.

Pri všetkej svojej činnosti Národné zhromaždenie rozvíja vzťah súdružskej spolupráce s ostatnými štátnymi orgánmi a uplatňuje voči nim i vysokú náročnosť. Cieľom kontroly vykonávanej Národným zhromaždením je neustále zvyšovanie zodpovednosti riadiacich štátnych i hospodárskych orgánov voči spoločnosti za plnenie určených úloh a za dôsledné zabezpečovanie celospoločenských záujmov.

Vo vzťahu k Slovenskej národnej rade vychádza Národné zhromaždenie z toho, že Slovenská národná rada je organickou súčasťou celého zastupiteľského systému v našom štáte. Je nielen slovenským národným orgánom, ale súčasne v tomto svojom postavení i národným článkom celoštátneho politického a hospodárskeho riadenia pre územie Slovenska, úlohou ktorého je priamo spoluvytvárať a tiež spoluzabezpečovať celoštátnu politiku. Je preto nevyhnutné, aby Národné zhromaždenie z tohto postavenia Slovenskej národnej rady vychádzalo, prehlbovalo s ňou všestrannú spoluprácu a napomáhalo pri rozvíjaní jej úloh.

Národné zhromaždenie sa pravidelne zaoberá výstavbou a organizátorskou prácou národných výborov, rieši zásadné problémy činnosti celej ich sústavy a prijíma opatrenia na zlepšovanie ich práce. Zaoberá sa tým, či metódy práce národných výborov a ich organizácia prispievajú k zabezpečeniu všetkých úloh národných výborov. Národné zhromaždenie tiež sleduje, ako vláda riadi a kontroluje činnosť národných výborov pri plnení ich úloh, najmä v hospodárskej, kultúrnej, zdravotnej a sociálnej oblasti, pri zabezpečovaní ochrany socialistického vlastníctva, socialistického poriadku a pri upevňovaní obranyschopnosti našej republiky.

Významnou stránkou jednotiacej funkcie Národného zhromaždenia v celej sústave demokratických orgánov nášho štátu sú i vzťahy medzi Národným zhromaždením a celým systémom demokratických volených orgánov ľudovej kontroly. Národné zhromaždenie usmerňuje činnosť orgánov ľudovej kontroly a súčasne sa opiera o ich skúsenosti. Vychádza pritom zo skutočnosti, že Ústredná komisia ľudovej kontroly a štatistiky je kontrolným orgánom vlády a z tohto hľadiska Národné zhromaždenie schvaľuje plán činnosti Ústrednej komisie ľudovej kontroly a štatistiky a koordinuje ho s plánom činnosti Národného zhromaždenia.

V záujme ďalšieho upevňovania socialistickej zákonnosti Národné zhromaždenie sleduje tiež činnosť našich súdov a využíva tieto poznatky vo svojej zákonodarnej i kontrolnej činnosti.

Národné zhromaždenie má veľké úlohy pri presadzovaní našej mierovej leninskej zahraničnej politiky a zásad mierového spolužitia medzi krajinami s rôznym spoločenským zriadením, pri prehlbovaní priateľstva medzi národmi, pri upevňovaní svetového mieru a pri prehlbovaní spolupráce najmä v politickej, obchodnej i vedeckokultúrnej oblasti.

Vo svojej činnosti sa Národné zhromaždenie i jeho orgány opierajú o spoluprácu s Revolučným odborovým hnutím, Československým sväzom mládeže a s ostatnými spoločenskými organizáciami pracujúcich.

Národné zhromaždenie, všetky jeho orgány i jednotliví poslanci pracujú podľa plánu. Plány sa zostavujú na základe účelných konzultácií. Vychádzajú zo skúseností a podnetov poslancov.

Plenárne schôdzky Národného zhromaždenia

Svoje funkcie Národné zhromaždenie vykonáva predovšetkým na svojich plenárnych schôdzkach, na ktorých prerokúva a schvaľuje zásadné otázky hospodárskej, politickej a kultúrnej výstavby nášho štátu.

Na plenárnych schôdzkach Národného zhromaždenia je nevyhnutné uplatňovať ústavnú právomoc Národného zhromaždenia ako najvyššieho článku zastupiteľskej sústavy a celej sústavy štátnych orgánov. Plenárne schôdzky Národného zhromaždenia preto prerokúvajú popri zákonoch a medzinárodných zmluvách najmä zásadné otázky hospodárskej, politickej a kultúrnej výstavby. Pritom ide o otázky koncepčné, ktoré zásadne ovplyvňujú dlhodobý vývoj našej spoločnosti ako celku i jej základných stránok - ekonomiky, kultúry, životnej úrovne, obrany štátu, socialistickej zákonnosti, zahraničných vzťahov a pod. Plénum Národného zhromaždenia zameriava činnosť celého štátneho ústrojenstva na rozhodujúce úlohy a na ich realizáciu, ako to vyžadujú potreby rozvoja našej socialistickej spoločnosti. Spôsobom a výsledkami prerokúvania základných otázok plénum Národného zhromaždenia uplatňuje svoj vplyv na ostatné štátne orgány.

Osobitnú starostlivosť plénum Národného zhromaždenia venuje prerokúvaniu a schvaľovaniu štátneho národohospodárskeho plánu a štátneho rozpočtu, prípadne ich závažných zmien.

Zlepšenie činnosti plenárnych schôdzok Národného zhromaždenia a zvýšenie ich spoločenskej funkcie vyžaduje skvalitnenie kontrolnej funkcie plenárnych schôdzok Národného zhromaždenia voči všetkým štátnym orgánom, predovšetkým voči vláde ako kolektívnemu výkonnému orgánu i voči jednotlivým ministerstvám, Slovenskej národnej rade i národným výborom. Vláda podáva Národnému zhromaždeniu zprávy o svojej činnosti, o činnosti národných výborov a o tom, ako vybavila odporúčania Národného zhromaždenia. Národné zhromaždenie sleduje najmä plnenie národohospodárskeho plánu a výsledky hospodárenia, ako je zabezpečovaný celý chod národného hospodárstva v záujme uspokojovania potrieb pracujúcich, ďalej využívanie všetkých zdrojov takým spôsobom, aby sa zamedzilo plytvaniu spoločenskou prácou a znehodnocovaniu produktov.Taktiež sleduje, ako je zaistená bezpečnosť nášho štátu a ako sa vykonáva zahraničná politika. Prijíma potrebné opatrenia na nápravu.

Významnou zložkou kontroly uskutočňovanej Národným zhromaždením je kontrola nad dodržiavaním socialistickej ústavy a zákonnosti spájaná so sústavnou previerkou praktickej účinnosti zákonov i ostatných právnych predpisov. Plenárne schôdzky Národného zhromaždenia vychádzajú pritom nielen zo správ o stave dodržiavania socialistickej zákonnosti podávaných predsedom Najvyššieho súdu a generálnym prokurátorom, ale i zo skúseností poslancov a z ich poznatkov o stave socialistickej zákonnosti.

Na plenárnych schôdzkach Národného zhromaždenia poslanci uplatňujú svoje osobné poznatky a skúsenosti i názory a stanoviská svojich voličov. Rozpravy o prerokúvaných otázkach slúžia na uplatňovanie kritiky nedostatkov v práci štátnych orgánov a na odhaľovanie príčin týchto

nedostatkov a smerujú k náprave a k zdokonaľovaniu práce týchto orgánov. Na plenárnych schôdzkach Národného zhromaždenia treba súčasne podľa potreby uplatňovať interpelačné právo poslancov Národného zhromaždenia voči vláde a jej členom vo veciach, ktoré sa nedali vybaviť priamo v miestach, okresoch alebo krajoch alebo ktoré nepatrili do právomoci nižších orgánov. Právo poslancov klásť dotazy treba širšie uplatňovať i voči vedúcim štátnym a hospodárskym funkcionárom bezprostredne zodpovedným za riešenie určitých problémov, za plnenie národohospodárskych plánov a za uspokojovanie potrieb občanov.

V činnosti pléna Národného zhromaždenia treba rozvinúť prax uznášať sa i na záväzných opatreniach na zabezpečenie ďalšieho rozvoja našej spoločnosti. Takáto prax povedie k ďalšiemu zvýšeniu konkrétnej zodpovednosti všetkých štátnych orgánov voči najvyššiemu zastupiteľskému sboru.

Rozvíjanie riadiacej činnosti pléna Národného zhromaždenia vyžaduje ďalej prehĺbiť vzájomné pracovné vzťahy so Slovenskou národnou radou a miestnymi zastupiteľskými sbormi - národnými výbormi. Plénum Národného zhromaždenia prerokúva činnosť Slovenskej národnej rady.

Na zabezpečenie úzkych vzťahov Národného zhromaždenia k národným výborom je účelné pozývať na schôdzky pléna Národného zhromaždenia predsedov krajských národných výborov alebo iných funkcionárov národných výborov, a to najmä pri prerokúvaní činnosti národných výborov alebo iných dôležitých otázok týkajúcich sa národných výborov.

Návrhy zákonov a medzinárodných zmlúv odôvodňuje na plenárnej schôdzke Národného zhromaždenia spravidla ten, kto ich predkladá. Tak sú vytvorené podmienky pre väčšiu zodpovednosť tých, ktorí návrhy predkladajú. Tento postup umožní príslušnému výboru Národného zhromaždenia podať Národnému zhromaždeniu vlastné stanovisko k predloženému návrhu zákona či iného návrhu.

Predsedníctvo Národného zhromaždenia

Predsedníctvo Národného zhromaždenia plní v čase, keď Národné zhromaždenie nezasadá, jeho funkcie v rozsahu ustanovenom čl. 60 ústavy, najmä prijíma zákonné opatrenia, ktoré však podliehajú dodatočnému schváleniu plenárnou schôdzkou Národného zhromaždenia.

Predsedníctvo Národného zhromaždenia ďalej sleduje plnenie základných úloh hospodárskej a kultúrnej výstavby socialistickej spoločnosti. Zameriava prácu Národného zhromaždenia na plnenie týchto úloh. Predsedníctvo pripravuje plenárne schôdzky Národného zhromaždenia a je zodpovedné Národnému zhromaždeniu za ich náplň.

Predsedníctvo Národného zhromaždenia sa opiera o činnosť výborov Národného zhromaždenia, riadi a koordinuje ich prácu a schvaľuje plány ich činnosti. Je zodpovedné za stav práce výborov. Zabezpečuje predpoklady pre činnosť výborov a ich predsedov, najmä ich informovanosť o všetkých dôležitých otázkach rozvoja národného hospodárstva, politickej a kultúrnej výstavby.

Predsedníctvo Národného zhromaždenia prerokúva z vlastnej iniciatívy alebo z podnetu výborov Národného zhromaždenia dôležité otázky hospodárskej a kultúrnej výstavby a podľa potreby prijíma k nim uznesenia alebo odporúčania; najmä sa podieľa na príprave dlhodobých i ročných plánov a štátneho rozpočtu a zabezpečuje ich prerokúvanie v orgánoch Národného zhromaždenia. Ak to vyžaduje povaha veci, zúčastní sa na prerokúvaní príslušný člen vlády. Plnenie prijatých uznesení Predsedníctvo Národného zhromaždenia pravidelne kontroluje. Rovnako tak zabezpečuje účinnú kontrolu vykonávania zákonov, uznesení Národného zhromaždenia a odporúčaní jeho výborov; pritom využíva poznatky a závery Ústrednej komisie ľudovej kontroly a štatistiky. Súčasne usmerňuje kontrolnú činnosť Ústrednej komisie ľudovej kontroly a štatistiky tak, aby napomáhala kontrolnej funkcii Národného zhromaždenia. Za tým účelom Predsedníctvo

Národného zhromaždenia prerokúva a schvaľuje plán činnosti Ústrednej komisie ľudovej kontroly a štatistiky.

Predsedníctvo Národného zhromaždenia plní svoje úlohy v úzkej spolupráci s vládou a jej orgánmi. Dbá o to, aby činnosť Predsedníctva Národného zhromaždenia a vlády bola vzájomne koordinovaná. Kontroluje a hodnotí, ako sa plnia úlohy určené štátnym plánom rozvoja národného hospodárstva. Uznáša sa na potrebných opatreniach, prípadne upozorňuje vládu na potrebu vydania opatrení v rámci jej vlastnej pôsobnosti.
Predsedníctvo Národného zhromaždenia plní svoje úlohy taktiež v úzkej spolupráci s Predsedníctvom Slovenskej národnej rady. Pritom dbá, aby sa prihliadalo na potreby hospodárskeho a kultúrneho rozvoja Slovenska. Súčasne vytvára priaznivé podmienky pre rozvinutie zákonodarnej iniciatívy Slovenskej národnej rady vo vzťahu k Národnému zhromaždeniu. Poskytuje potrebnú pomoc Predsedníctvu a iným orgánom Slovenskej národnej rady a stará sa o rozvíjanie úzkych pracovných stykov výborov Národného zhromaždenia s orgánmi Slovenskej národnej rady; na riešenie zásadných otázok organizuje aj spoločné schôdzky Predsedníctva Národného zhromaždenia a Predsedníctva Slovenskej národnej rady.

Predsedníctvo riadi rozvoj zahraničných stykov Národného zhromaždenia. Ide najmä o styk s parlamentmi ostatných krajín a o činnosť československej skupiny Medziparlamentnej únie. Predsedníctvo vypracúva plán zahraničných stykov na základe prerokovania s príslušnými parlamentmi ostatných krajín a v spolupráci s československými ústrednými orgánmi.

O svojej činnosti Predsedníctvo Národného zhromaždenia predkladá pravidelné zprávy plénu Národného zhromaždenia, v ktorých hodnotí i činnosť výborov, príp. iných orgánov Národného zhromaždenia. V zprávach taktiež informuje plénum o zahraničných stykoch Národného zhromaždenia.

Predsedníctvo Národného zhromaždenia taktiež hodnotí spôsob vybavovania sťažností pracujúcich zaslaných Národnému zhromaždeniu a jeho orgánom.

Predsedníctvo Národného zhromaždenia tiež zabezpečuje, aby o činnosti Národného zhromaždenia a jeho orgánov bola informovaná verejnosť všetkými prostriedkami informácie.

Predsedníctvo Národného zhromaždenia zostavuje plán svojej práce, ktorý vychádza z hlavných úloh určených najvyššími straníckymi orgánmi, plénom Národného zhromaždenia a vládou a je koordinovaný s prácou vlády.

Výbory Národného zhromaždenia

Ťažisko pracovnej činnosti Národného zhromaždenia je v jeho výboroch, ktoré Národné zhromaždenie zriaďuje pre hlavné úseky štátnej a spoločenskej činnosti ako svoje pracovné a iniciatívne orgány. Výbory pracujú podľa plánu schváleného Predsedníctvom Národného zhromaždenia a ďalej plnia úlohy, ktoré im boli uložené plénom alebo Predsedníctvom Národného zhromaždenia. Návrhy plánov zostavujú výbory na základe prerokovania s rezortami a s Ústrednou komisiou ľudovej kontroly a štatistiky. Pritom vychádzajú z úloh určených najvyššími straníckymi orgánmi, plénom alebo Predsedníctvom Národného zhromaždenia i z návrhov jednotlivých poslancov. Výbory môžu navrhovať Predsedníctvu Národného zhromaždenia zmenu alebo doplnenie plánu, najmä na základe iniciatívnych návrhov svojich členov.

Výbory Národného zhromaždenia organizujú svoju prácu tak, aby poslanci mohli uplatňovať svoje poznatky z volebných obvodov a konfrontovať ich s činnosťou vlády. Predsedovia výborov musia zabezpečiť, aby členovia výboru boli informovaní o uzneseniach Predsedníctva Národného zhromaždenia, ako aj o dôležitých uzneseniach straníckych a ostatných orgánov. Práca výborov Národného zhromaždenia povedie k hlbšej analýze základných problémov, k zisťovaniu príčin rôznych nedostatkov a k prijímaniu konkrétnych záverov.

Výbory Národného zhromaždenia sa aktívne zúčastňujú na rozpracovaní zásadných otázok smeru vývoja jednotlivých oblastí národného hospodárstva, politického a kultúrneho života. Výbory prerokúvajú problematiku ročných plánov a štátneho rozpočtu už v období príprav smerných úloh, t.j. keď sa ešte zvažujú variantné riešenia. Príslušní členovia vlády pred prerokúvaním plánu vo výboroch Národného zhromaždenia oboznámia výbory s celkovou problematikou prípravy ročného plánu. Vláda informuje Predsedníctvo Národného zhromaždenia o tom, ako sa rešpektovali v smerných úlohách odporúčania výborov.

Výbory Národného zhromaždenia taktiež preverujú, ako štátny rozpočet zabezpečuje úlohy štátneho plánu a hodnotia výsledky hospodárenia štátu.
Výbory Národného zhromaždenia ďalej prerokúvajú a kontrolujú, ako sa plnia rozhodujúce úlohy hospodárskej a kultúrnej výstavby. Ministri a vedúci ostatných ústredných orgánov informujú príslušné výbory Národného zhromaždenia o pripravovaných opatreniach zásadného významu. Informujú výbory tiež o tom, aké sú dôvody a ciele spracúvaného riešenia, aké základné problémy sú spojené s navrhovaným riešením a pod. Týmto spôsobom je zabezpečené, aby sa poslanci Národného zhromaždenia dôkladne oboznámili s navrhovaným riešením a aby si ho overili vo volebných obvodoch v dostatočnom predstihu pred rokovaním výborov Národného zhromaždenia. Prerokovanie veci vo výbore Národného zhromaždenia umožní, aby ústredné orgány pri prerokúvaní základných opatrení poznali stanovisko výborov Národného zhromaždenia.

Výbory Národného zhromaždenia sledujú, ako riadiace orgány zabezpečujú celospoločenské záujmy, ako odstraňujú z riadiacej činnosti byrokratické formy práce a ako účinne pomáhajú za aktívnej účasti pracujúcich zabezpečovať plnenie úloh v podriadených orgánoch a organizáciách. Ak výbor Národného zhromaždenia zistí nedostatky v plnení úloh v hospodárskej a kultúrnej výstavbe, uznesie sa na odporúčaní príslušnému členovi vlády alebo inému vedúcemu ústredného orgánu. Členovia vlády a ostatní vedúci ústredných orgánov sú povinní odporúčania a podnety výborov prerokovať a oznámiť, aké opatrenia na základe toho urobili, najmä ako odstránili nedostatky a ich príčiny. V závažných prípadoch môže výbor predložiť návrh na riešenie Predsedníctvu alebo plénu Národného zhromaždenia s odporúčaním na prijatie záväzného opatrenia.

Výbory Národného zhromaždenia kontrolujú, ako sa ich odporúčania a návrhy, ako aj záväzné opatrenia Predsedníctva a pléna Národného zhromaždenia realizujú. V kontrolnej činnosti sa výbory opierajú o poznatky ostatných kontrolných orgánov, najmä komisií ľudovej kontroly a štatistiky.

Významné úlohy, ktoré má pred sebou Národné zhromaždenie pri zjednodušovaní právneho poriadku a pri starostlivosti o jeho prehľadnosť a zrozumiteľnosť, zabezpečujú svojou činnosťou už výbory Národného zhromaždenia. Za tým účelom výbory prerokúvajú zásady pripravovaných zákonov a uplatňujú k nim svoje stanovisko, najmä na základe skúseností získaných členmi výborov v ich volebných obvodoch. Členovia vlády a ostatní vedúci ústredných orgánov sú povinní včas predkladať výborom Národného zhromaždenia zásady pripravovaných zákonov spolu s politicko-ekonomickým rozborom, ktorý odôvodňuje vydanie nového zákona alebo zmenu doterajšieho zákona. Obdobným spôsobom sa prerokúvajú zásady pripravovaných medzinárodných zmlúv, ku ktorým dáva súhlas Národné zhromaždenie.

Členovia vlády a ostatní vedúci ústredných orgánov sú taktiež povinní umožňovať určeným členom výboru účasť na prerokúvaní základných otázok navrhovaných zákonov, oboznámiť ich s priebehom prípravy zákona a poskytovať im potrebné informácie a podklady. Vo výbore návrh zákona odôvodní príslušný minister alebo vedúci štátneho orgánu. Súčasne treba predložiť výboru Národného zhromaždenia pripravované vykonávacie predpisy, aby výbor mohol posúdiť, či sú v zhode so zákonom a či sú zrozumiteľné.

Výbory Národného zhromaždenia pravidelne sledujú pôsobnosť dôležitých zákonov. Pritom tiež preverujú, či vykonávacie predpisy vydané počas platnosti zákona sú s ním v zhode a či zodpovedajú cieľom, ktoré sa vydaním zákona sledovali. Za tým účelom ministri a ostatní vedúci ústredných orgánov informujú výbory Národného zhromaždenia o závažnejších zmenách vo vykonávacích predpisoch, ku ktorým dôjde v priebehu vykonávania zákona.

Na program rokovania výborov pravidelne zaraďovať pripomienky a podnety voličov z volebných obvodov poslancov, pokiaľ ich vybavenie nespadá do právomoci miestnych, okresných alebo krajských orgánov alebo do právomoci Slovenskej národnej rady a pokiaľ sa dotýkajú dôležitých záujmov spoločnosti.

Výbory Národného zhromaždenia úzko spolupracujú s členmi vlády. Majú právo pozývať na svoje schôdzky členov vlády i predstaviteľov iných štátnych orgánov a vyžadovať od nich informácie a zprávy. Členovia vlády sú najmä povinní informovať výbor o tom, ako sa plnia úlohy hospodárskej a kultúrnej výstavby. Pokiaľ sa sami nemôžu zúčastniť rokovania výboru, sú povinní zabezpečiť aktívnu a iniciatívnu účasť zodpovedných pracovníkov svojich rezortov, spravidla námestníkov, a dbať o to, aby dotazy a námety poslancov mohli byť pokiaľ možno zodpovedané na rokovaní výboru.

Výbory Národného zhromaždenia úzko spolupracujú aj s komisiami Slovenskej národnej rady a informujú ich o svojom rokovaní a umožňujú členom komisií účasť na svojich zasadaniach i na inej činnosti. Na základe vzájomnej dohody výbory Národného zhromaždenia a komisie Slovenskej národnej rady konajú spoločné schôdzky a prípadne vytvárajú spoločné pracovné útvary, najmä pre prípravu závažných zákonodarných opatrení.

Pri prerokúvaní dôležitých otázok týkajúcich sa národných výborov pozývajú výbory Národného zhromaždenia na svoje schôdzky predstaviteľov národných výborov, najmä predstaviteľov krajských národných výborov.

Na plnenie svojich úloh si výbory Národného zhromaždenia vytvárajú aktívy z pracovníkov praxe i vedy. Výbory Národného zhromaždenia na riešenie niektorých otázok tiež vytvárajú komisie. Zloženie aktívov a komisií určí výbor tak, aby bolo zaručené najmä odborné posúdenie príslušnej otázky. Za predsedu komisie určí výbor niektorého zo svojich členov. Ostatní členovia komisie nemusia byť členmi výboru. Predsedovia výborov informujú Predsedníctvo Národného zhromaždenia o zložení aktívov.

Poslanci Národného zhromaždenia

Pracovný charakter Národného zhromaždenia vyžaduje, aby poslanci aktívne a iniciatívne pracovali vo svojich volebných obvodoch i v Národnom zhromaždení a v jeho orgánoch, pomáhali zákony uvádzať do života, kontrolovali ako sa zákony v skutočnosti vykonávajú, a aby sa zodpovedali priamo svojim voličom. Poslanci musia byť preto v stálom styku s pracujúcimi, pozorne skúmať podnety svojich voličov a uplatňovať svoje poznatky a skúsenosti v orgánoch Národného zhromaždenia i v pléne.

Poslanci Národného zhromaždenia vychádzajú z názorov a vôle voličov, posudzujú ich podnety a požiadavky z hľadiska celospoločenských potrieb. Vecne čelia takým požiadavkám, ktoré sú v rozpore so záujmami celej spoločnosti. Tým účinne pomáhajú odstraňovať z nášho života úzke, miestne a často i sobecké hľadiská, ktoré nemôžu prispieť k správnemu rozvoju našej spoločnosti.

Uvedeným zásadám sa musia prispôsobiť formy práce poslancov vo volebných obvodoch. V prvom rade je nevyhnutné, aby poslanci Národného zhromaždenia na závodoch, na dedinách i na schôdzkach občanov vysvetľovali zásadné otázky rozvoja a riadenia našej spoločnosti a získavali

ich pre aktívnu účasť na plnení úloh. To vyžaduje, aby poslanci dôkladne poznali dokumenty strany a vlády.

Poslanci sa ďalej zameriavajú na priamy styk s voličmi, aby mohli zisťovať ich názory, prijímať ich podnety a sťažnosti. Pritom je nevyhnutné, aby poslanci Národného zhromaždenia v úzkej spolupráci s poslancami národných výborov zabezpečovali vybavenie oprávnených sťažností i správnych podnetov. Majú preto právo sa obracať na národné výbory a ich poslancov a iné orgány v miestach, okresoch a krajoch, upozorňovať ich na takto zistené nedostatky. Ak ide o zásadné otázky, ktoré sa nepodarilo vybaviť v mieste a ktoré sú takého rázu, že je potrebné, aby sa nimi zaoberali ústredné orgány, treba, aby ich poslanci prednášali v príslušných výboroch a podľa povahy i v pléne Národného zhromaždenia.

Poslanci s dostatočným predstihom prerokúvajú návrhy zásad nových zákonov a neskoršie i návrhy týchto zákonov so svojimi voličmi, s národnými výbormi, prípadne s inými štátnymi a spoločenskými orgánmi. To vyžaduje, aby poslanci dostávali včas príslušné materiály. Také prerokovanie umožní poslancom tlmočiť názory voličov k novým právnym úpravám a výbory Národného zhromaždenia môžu po dôkladnom zvážení celoštátnych záujmov posúdiť i tieto názory a využiť ich v zákonodarnej, príp. kontrolnej činnosti. Poslanci Národného zhromaždenia sledujú, ako sa zákony v praxi plnia a či niektoré ich ustanovenia nezastarali. Takéto poznatky uplatňujú pri práci v orgánoch Národného zhromaždenia. Náročným úlohám prispôsobiť pracovné metódy každého poslanca.

Vo svojej činnosti vo volebných obvodoch vychádzajú poslanci Národného zhromaždenia z pracovných plánov, ktoré si zostavia po účelných konzultáciách. Vo svojich pracovných plánoch vychádzajú aj z plánov Predsedníctva a výborov Národného zhromaždenia i z hlavných úloh príslušných národných výborov.

Poslanci na základe svojich pracovných plánov navštevujú závody, jednotné roľnícke družstvá, kultúrne a zdravotnícke zariadenia, úrady a pod. vo svojich volebných obvodoch. Tento styk poslancov s voličmi je zvlášť vhodný, pretože poslancom umožňuje podrobnejšie poznať politickú a hospodársku situáciu volebných obvodov a využívať tieto poznatky ako medzi voličmi, tak i v práci v Národnom zhromaždení. Je účelné, aby poslanci spájali tieto návštevy s verejnými schôdzami, besedami, aktívmi, zvolávanými straníckymi orgánmi, národnými výbormi a organizáciami združenými v Národnom fronte.

Poslanci spravidla vystupujú na aktívoch, pracovných konferenciách a poradách, na ktorých sa prerokúvajú dôležité aktuálne problémy hospodárskej a kultúrnej výstavby. Aktívy, pracovné konferencie a porady sú zdrojom informácií a skúseností pre vlastnú prácu poslancov ako vo volebných obvodoch, tak i v orgánoch Národného zhromaždenia a dávajú súčasne možnosť, aby poslanci uplatňovali a presadzovali celoštátne záujmy.

Poslanci ďalej oboznamujú občanov s uzneseniami strany a vlády a s novými zákonmi, vysvetľujú, aké úlohy z nich vyplývajú pre okres, pre národné výbory, závody, JRD a pod. a získavajú občanov pre ich plnenie.

Účinnou formou styku poslancov Národného zhromaždenia s pracujúcimi je spolupráca s krajskou a okresnou tlačou, závodnými časopismi, oblastným vysielaním rozhlasu a televízie. Táto spolupráca poslancov umožňuje osvetliť širokému okruhu voličov prácu Národného zhromaždenia a jeho orgánov i účasť jednotlivých poslancov na tejto práci.

Jednou zo základných povinností poslancov je skladať voličom účty zo svojej činnosti. Túto povinnosť poslanci plnia tým, že svojich voličov informujú o svojej práci ako vo volebnom obvode, tak i v Národnom zhromaždení a jeho orgánoch. Robia tak v prejavoch na verejných schôdzkach, besedách, tlačou, rozhlasom a pod. Význam schôdzok a besied, kde poslanci skladajú účty zo

svojej činnosti, vyžaduje, aby ich zvolávatelia starostlivo pripravili tak, aby sa na nich mohol aktívne zúčastniť čo najväčší počet voličov.

Významná je spolupráca poslancov Národného zhromaždenia s národnými výbormi a ich poslancami. Poslanci úzko spolupracujú s poslancami národných výborov svojho volebného obvodu aj v zmysle koordinácie a deľby práce, čerpajú od nich znalosti o situácii a problematike, ktorá sa v obvode vyskytuje. Tým sa oboznamujú s problematikou národných výborov. To tiež poslancom Národného zhromaždenia umožní, aby miestne problémy vybavovali predovšetkým poslanci národných výborov.

Poslanci Národného zhromaždenia pomáhajú národným výborom, aby v súlade s celoštátnymi úlohami a celospoločenskými záujmami stále lepšie plnili vzrastajúce úlohy národných výborov v hospodárskej, kultúrnej, zdravotnej a sociálnej výstavbe ich územných obvodov. Úzka spolupráca poslancov Národného zhromaždenia s národnými výbormi a ich poslancami je zárukou, že problémy a skúsenosti národných výborov ovplyvnia a obohatia prácu Národného zhromaždenia a jeho orgánov.

Poslanci Národného zhromaždenia sa zúčastňujú na zasadaniach krajských a okresných národných výborov. Môžu sa zúčastniť aj na schôdzkach rád národných výborov, najmä ak je to vzhľadom na povahu prerokúvanej veci účelné. Spolupracujú s komisiami národných výborov, najmä s tými, ktoré zodpovedajú svojou činnosťou výborom Národného zhromaždenia, v ktorých sú poslanci zaradení. Pri tejto činnosti aktívne vystupujú, podávajú návrhy na riešenie rôznych problémov s prihliadnutím na celoštátne záujmy a získané skúsenosti využívajú na schôdzkach výborov Národného zhromaždenia.

Poslanci Národného zhromaždenia sa vo svojej činnosti vo volebných obvodoch opierajú i o spoluprácu s ostatnými štátnymi orgánmi. Radia sa napr. s komisiami ľudovej kontroly a štatistiky, s poľnohospodárskymi výrobnými správami, s orgánmi štátnej arbitráže, prokuratúry i bezpečnosti, so súdmi o stave socialistickej zákonnosti vo volebných obvodoch a o opatreniach smerujúcich k predchádzaniu a zamedzovaniu porušovania socialistickej zákonnosti a pravidiel socialistického spolužitia.

Vo svojej činnosti vo volebných obvodoch sa poslanci opierajú i o orgány a organizácie Revolučného odborového hnutia, Československého sväzu mládeže i ostatných spoločenských organizácií, zúčastňujú sa na ich schôdzkach a pod.

Od práce poslancov závisí, aby Národné zhromaždenie mohlo splniť úlohy uložené mu uznesením Predsedníctva ÚV KSČ o prehĺbení činnosti Národného zhromaždenia:

správne, so znalosťou veci, na základe aktivity a iniciatívy más pracujúcich z najrôznejších oblastí spoločenského života zabezpečovať skutočne celospoločenské potreby a organizovať úsilie celého štátu a aktivitu miliónov pracujúcich pre to, aby sa plnili úlohy, od ktorých závisí úspešný vývoj celej spoločnosti. Pritom aby nedochádzalo k nadradzovaniu čiastkových záujmov a egoisticky chápaných potrieb menšiny pred záujmami a potrebami všetkého ľudu.

Všetka činnosť Národného zhromaždenia i jeho poslancov bude slúžiť ďalšiemu rozvoju socialistickej štátnosti a tak pomáhať ďalej zdokonaľovať našu socialistickú demokraciu, rozširovať účasť pracujúcich na správe štátu a na riadení hospodárstva, upevňovať politickú a morálnu jednotu našej spoločnosti, zabezpečovať obranu krajiny, strážiť revolučné vymoženosti ľudu a vytvárať podmienky pre rozvoj všetkých jeho tvorivých schopností.

Laštovička v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.